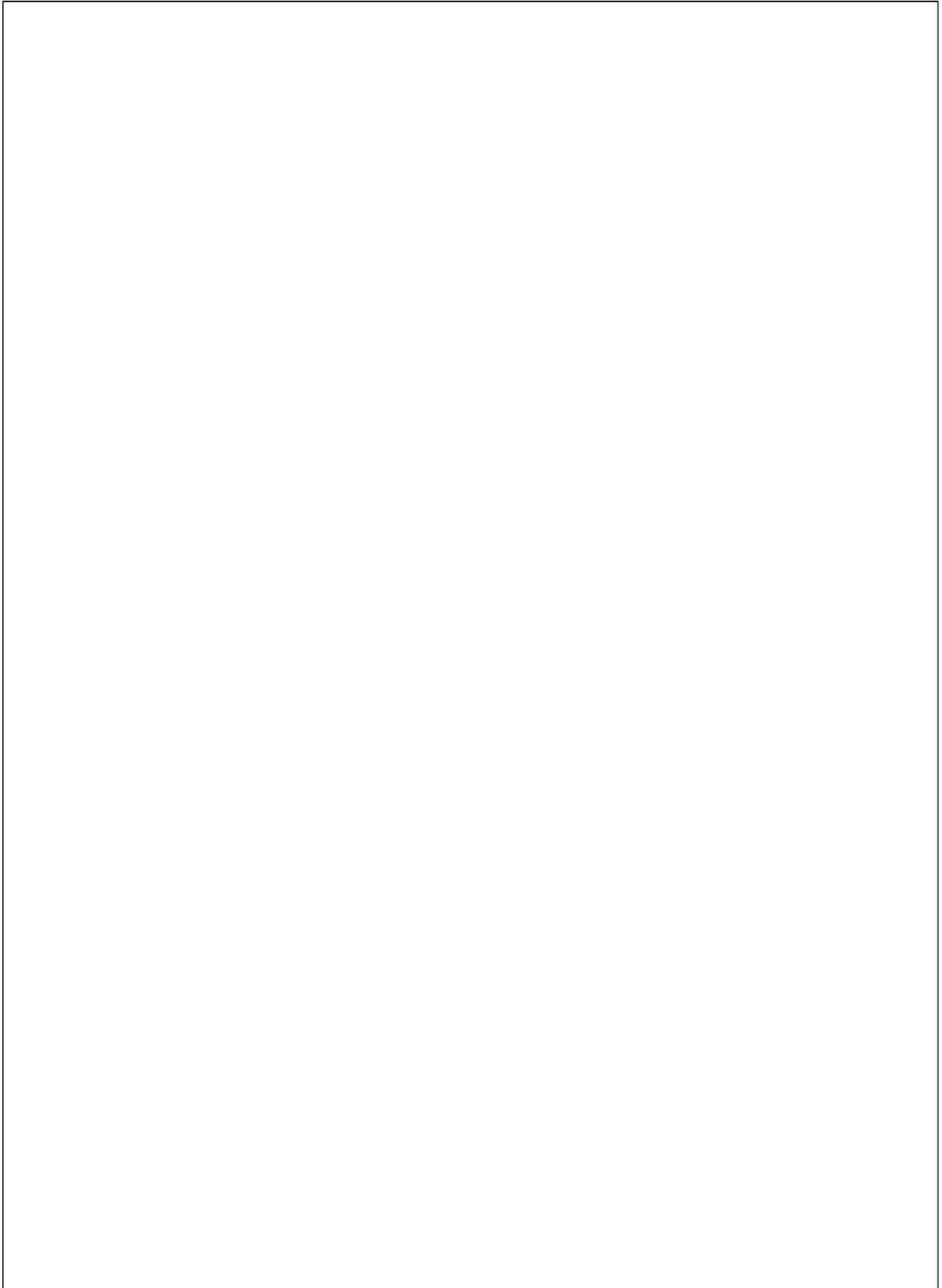

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-honorowa-swiade/nagroda-honorowa-swiad-ek-histo-6/232656,Gala-XIV-edycji-wreczenia-nagrody-honorowej-IPN-Swiadek-Historii-oraz-medali-Rei.html>
26.02.2026, 20:09

Gala XIV edycji wręczenia nagrody honorowej IPN „Świadek Historii” oraz medali „Reipublicae Memoriae Meritum”

29 października 2025 r. w Rzeszowie odbyła się gala wręczenia nagród Instytutu Pamięci Narodowej „Świadek Historii” oraz medali „Reipublicae Memoriae Meritum”.

29.10.2025

[Świadek Historii](#)

Nagroda „Świadek Historii” została ustanowiona przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w 2009 r. To wyróżnienie honorowe, przyznawane jest raz w roku instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym szczególnie zasłużonym dla upamiętniania historii Narodu Polskiego oraz wspierającym pion edukacyjny Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, w realizacji ustawowej działalności w obszarach edukacyjnym, naukowym i wydawniczym w poszczególnych regionach kraju.

Nagrodę przyznaje Kapituła, której przewodniczącym jest Prezes Instytutu Pamięci Narodowej. „Świadek Historii” uzupełnia ogólnopolską nagrodę IPN „Kustosz Pamięci Narodowej”.

Laureaci XIV edycji nagrody honorowej IPN „Świadek Historii”:

- Grupa Rekonstrukcji Historycznej „Ordon” Obwód AK Łańcut, działa od 2015 r. zrzesza pasjonatów historii. Członkowie grupy angażują się w inicjatywy przywracające pamięć o osobach i wydarzeniach na terenie powiatu łańcuckiego. Poprzez rajdy, tablice pamiątkowe, rekonstrukcje historyczne, wykłady przybliżają lokalną historię. Krystian Tryniecki sam wykonuje cyfrowe rekonstrukcje archiwalnych zdjęć żołnierzy Wojska Polskiego z okresu II RP oraz żołnierzy konspiracji z czasów II wojny światowej.
- Kazimierz Kopeć jest żywym świadkiem historii, symbolem walki, patriotyzmu i poświęcenia. W czasie okupacji wspierał jarosławskie struktury AK. Za działalność został aresztowany i osadzony w obozie pracy w Pustkowie, a następnie w Sachsenhausen. Był uczestnikiem trwającego dwa tygodnie „marszu śmierci”. Dokładnie w Wigilię Bożego Narodzenia, 24 grudnia 1945 r. powrócił do rodzinnego domu w Jarosławiu. Pełnił funkcję prezesa Jarosławskiego Koła Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych, Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych, dzieli się historią swojego życia z potomnymi.
- Renata Makara jest nauczycielką języka polskiego i bibliotekarzem w Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kołaczycach. Podejmuje szereg działań inspirujących młodzież do zaangażowania się w różnorodne inicjatywy, które wspierają rozwój historii lokalnej. Zaangażowana w działalność Towarzystwa Miłośników Kołaczyc, Katolickiego Radia Kołaczyc. Jej uczniowie są laureatami licznych konkursów organizowanych przez Instytut Pamięci Narodowej.
- Szkoła Podstawowa im. św. Brata Alberta w Żurawiczkach to miejsce edukacji i wychowania młodego pokolenia, a także integracji całej społeczności lokalnej. Szczególną wartością jest upamiętnienie płk. Wojciecha Szczepańskiego, mieszkańca wsi Żurawiczki. Szkoła organizuje uroczystości patriotyczne i współpracuje na polu edukacyjnym z Instytutem Pamięci Narodowej.
- Beata Wolańska jest dziennikarką Telewizji Polskiej Oddział w Rzeszowie i korespondentką na

Ukrainie, zajmującą się tematyką związaną z historią i współczesnością Kresów Wschodnich. Od niemal dwudziestu lat koordynuje akcję „Światelko Pamięci dla Łyczakowa”. Relacjonuje na antenie ogólnopolskiej i TVP Polonia wydarzenia związane z pamięcią o Żołnierzach Września 1939 roku, o polskich ofiarach mordu na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej. Towarzyszy ekipom ekshumacyjnym, delegacjom polskim na Ukrainie, a także historykom z Instytutu Pamięci Narodowej podczas realizacji cyklu „Przystanek Historia Lwów”.

- Zakład Karny w Łupkowie od 2009 r. realizuje autorski program pn. „Historia Magistra Vitae Est”, we współpracy z IPN w Rzeszowie oraz z innymi placówkami nauki i kultury, który ma na celu resocjalizację osadzonych poprzez edukację historyczną. Niecodziennym odkryciem był napis „Solidarność”, który jest pamiątką po internowanych opozycjonistach, a obecnie jest prezentowany w siedzibie rzeszowskiego IPN oraz miejscowe upamiętnienie w formie obelisku z tablicą w Łupkowie.

* * *

„Medale Reipublicae Memoriae Meritum”

Medalem Reipublicae Memoriae Meritum Instytut Pamięci Narodowej honoruje tych, którzy działają na rzecz trwałego upamiętniania wydarzeń i postaci z historii Narodu Polskiego w latach 1917-1990 oraz wspierają IPN w działalności edukacyjnej, naukowej i wydawniczej.

Odnaczeni Medalem Reipublicae Memoriae Meritum:

Srebrnym:

- Józef Sienko pełni funkcję prezesa Zarządu Związku Sybiraków Oddział w Rzeszowie. Z jego inicjatywy powstały dwie tablice pamiątkowe w Harcie i Dynowie. Wraz z Instytutem Pamięci Narodowej organizuje uroczystości upamiętniające zesłańców Sybiru.
- Marek Rusek działacz społeczny, historyk-regionalista, prezes Zarządu Koła Koleżeńskiego 24. Pułku Ułanów w Kraśniku. Od wielu lat we współpracy z IPN m.in. współorganizuje święto pułku w Kraśniku, w 2022 r. aktywnie uczestniczył w organizacji uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej w Rzeszowie dot. walk tej jednostki obronie Rzeszowa we wrześniu 1939 r.
- Wiesław Markowski działacz społeczny, historyk-regionalista, wiceprezes Zarządu Koła 10. Pułku Strzelców Konnych w Łańcucie. Od wielu lat we współpracy z IPN m.in. współorganizuje w Łańcucie święto pułku i uroczystości upamiętniające obronę miasta we wrześniu 1939 r.
- Jednostka Strzelecka 2033 Lubaczów od 2018 r. z inicjatywy Jednostki Strzeleckiej we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie trwa akcja „11 lipca zapal znicz pamięci” na grobach ofiar nacjonalistów ukraińskich w powiecie lubaczowskim. Strzelcy regularnie angażują się w uroczystości i krzewią postawy patriotyczne w regionie.
- Zdzisław Zadworny pełni funkcję Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów. Od wielu lat we współpracy z rzeszowskim IPN kultywuje pamięć o ofiarach nacjonalistów ukraińskich m.in. poprzez organizację uroczystości w Rudce i Cieszanowie. Z jego inicjatywy cyklicznie na Cieszanów Rock Festiwal są eksponowane wystawy IPN.

Brązowym:

- Adam Krzysztoń pełni funkcję starosty łańcuckiego. To działacz opozycyjny w okresie PRL. W budowaniu nowoczesnego powiatu stawia na upamiętnianie historii lokalnej i patriotyczne wychowanie młodzieży. Współpracuje z IPN m.in. poprzez inicjatywy nowych tablic pamiątkowych i liczne uroczystości.

- Stowarzyszenie Opieki nad Starym Cmentarzem w Rzeszowie zajmuje się ochroną obiektów zabytkowych na rzeszowskich cmentarzach. W latach 2002-2024 odnowiło 220 nagrobków. Renowacja niektórych z nich została przeprowadzona we współpracy z IPN. Stowarzyszenie organizuje liczne uroczystości patriotyczne, prowadzi działalność edukacyjną.
- Hufiec ZHP Lubaczów od 2019 r. we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, harcerze angażują się w akcję „11 lipca zapal znicz pamięci” na grobach ofiar nacjonalistów ukraińskich w powiecie lubaczowskim. Hufiec regularnie angażuje się w uroczystości i krzewi postawy patriotyczne w regionie.
- Muzeum Ziemi Leżajskiej od czasu powstania w 2008 r. prowadzi szeroką współpracę z IPN na polu edukacyjnym i naukowym. Ważnym aspektem tej współpracy jest regularna prezentacja wystaw IPN. W muzeum często odbywają się prelekcje i wykłady.

Medal przyznawany jest instytucjom, organizacjom lub osobom fizycznym, które:

- pracują na rzecz zachowania pamięci o:
 - ogromie ofiar, strat i szkód poniesionych przez Naród Polski w latach II wojny światowej i po jej zakończeniu,
 - patriotycznych zmaganiach Narodu Polskiego z okupantami, nazizmem i komunizmem,
 - czynach obywateli dokonywanych na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i w obronie wolności oraz godności ludzkiej,
- angażują się w inicjatywy społeczne mające na celu trwałe upamiętnianie wydarzeń z historii Narodu Polskiego w latach 1917-1990 oraz wybitnych obywateli zasłużonych w walce o niepodległość Państwa Polskiego,
- wspierają IPN w działalności naukowej, edukacyjnej, wystawienniczej i wydawniczej dotyczącej szczególnie ważnych wydarzeń z historii najnowszej,
- prowadzą społeczną opiekę nad grobami i cmentarzami wojennymi w kraju i poza granicami.

Medal dzieli się na trzy stopnie: złoty, srebrny i brązowy. Z inicjatywą nadania medalu mogą wystąpić członkowie komitetów ochrony pamięci walk i męczeństwa, organów jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji społecznych i zawodowych. Do zgłoszenia wystarczy przesłanie wypełnionego formularza do właściwego miejscowo oddziału IPN. Wnioskodawca podczas zbierania danych osobowych od kandydata zobowiązany jest do przekazania informacji o przetwarzaniu danych osobowych.

* * *

Do przybyłych na uroczystość laureatów i osób odznaczonych list skierował zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski, który odczytał dyrektor Biura Prezesa IPN dr Marek Jedynak:

- Jesteście ludźmi szczególnie zaangażowanymi w dzieło pielęgnowania pamięci o ofiarach totalitaryzmów XX wieku, bohaterach walk o wolność Ojczyzny, dając tym samym nieoceniony wkład i wsparcie działalności edukacyjnej Instytutu Pamięci Narodowej. Jesteście dla współczesnych Polaków piewcami prawdy dotyczącej naszej przeszłości. Cechuje Was odwaga, by przemawiać w imieniu tych, których już nie ma. Upominacie się o tych, którzy zbyt wcześnie stracili życie, a mieli przecież tak wiele do zaoferowania. Dzięki Wam echo ich głosów nigdy nie zamilknie - za co serdecznie dziękuję.

W uroczystości nagrodzonym towarzyszyli ich bliscy, wnioskodawcy i zaproszeni goście: dr Ewa Leniart - poseł na Sejm RP, Teresa Kubas-Hul - wojewoda podkarpacka, dr inż. Karol Ożóg -

wicemarszałek województwa podkarpackiego, prof. Jan Draus - członek Kolegium IPN, dr Grzegorz Patruś - wicekurator Oświaty w Rzeszowie, Jakub Izdebski - dyrektor WDK w Rzeszowie, Marcin Pawlak - dyrektor TVP Rzeszów, funkcjonariusze służby więziennej, harcerze, uczniowie wyróżnionych szkół. Byli obecni również laureaci poprzednich edycji nagrody „Świadek Historii”, samorządowcy oraz mieszkańcy Podkarpacia.

Po uroczystej gali odbył się monodram kabaretowy „Wieczny Tułacz” oparty na tekstach Mariana Hemara w wykonaniu Stanisława Górki, w reżyserii Tadeusza Wiśniewskiego.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Rzeszów

Rzeszów

Świadek Historii

Gala